

Sans og samling

Fortalt af sygeplejerske Mette Harboe Sandersen

'Åh, vil du ikke sidde ved mig lidt?' Patienten strækker sin hånd ud mod mig og jeg trækker taburetten hen til sengen.

Hun var selv gået tilbage fra badeværelset og er forpustet, da jeg kigger ind - til morgen var hun for træt til at vi kunne aftale nærmere om dagens forløb, så første prioritet var at få hvilet efter morgenmedicinen.

Mens jeg sidder hos hende høres der klukkende peristaltik - tegn på, at nærværet hjælper hende til at slappe af og falde til ro.

Da jeg fornemmer hendes åbenhed for berøring, tilbyder jeg, at hun kan blive forfrisket i sengen, uden at anstrenge sig. 'Blive vasket i sengen? Det har jeg aldrig prøvet...' Jeg siger, at jeg jo godt ved, hun var i bad i går og ikke er snavset, men tænkte, at det kunne være dejligt - og jo, det vil hun gerne.

Hun sætter sig op og får hjulpet natblusen af og mens hun sidder, får hun en tempereret klud på ryggen, bliver tørret og masseret på ryggen med sin yndlingscreme. Så lægger hun sig og bliver dækket af et håndklæde. Jeg tager en skumklud med hendes brusesæbe og vasker først højre hånd med sæbe, tilbyder så fadet til et håndbad, hvor vandet risles ned over armen og frottekluden stimulerer alle fingre. Kluden vrides og fra armen fortsætter vasken i roligt tempo på hele overkroppen. Hun tørres og får så håndbad fra venstre side. Hun er helt afslappet, mens ansigtet vaskes og smøres, nyder så hudpleje på hænder, arme og ben. Vi taler om, at fødderne ikke er hævede i dag, fordi hun mest har ligget, eller haft dem oppe - fodmassage nydes...

Nu vil hun gerne på sengekanten og klædes på - jeg giver en hånd og så vil hun ud at børste tænder. Hun har været lidt svimmel ved gang, så jeg henter rollatoren foran døren og sætter badeskamlen hen til vasken, så hun kan sidde ned. Bagefter vil hun gerne prøve toilettets vaskefunktion, og så er det tid til en stund i lænestolen med tjek af telefonen og nyhederne på TV.

Når man ankommer på hospice, har der ofte været en turbulent tid forud, og alle vanlige rytmer er sat ud af kraft. Patienten har ofte mistet færdigheder, og træthed og andre symptomer fra sygdommen giver usikkerhed om ens egen formåen.

At støtte patienten i at mærke sig selv, finde sin rytme igen, en passende balance mellem ro og aktivitet, er vigtigt, for at patienten 'kan lande' og 'komme til sig selv'. Sproget har masser af udtryk for denne helt elementært tryghedsskabende erfaring, at sanse / leve/ finde sted - det svære på trods.

At sove, spise, vaske sig, organisere sine omgivelser, bevæge sig og være social er blandt de aktiviteter, der strukturerer vores dag og giver den fylde. Den rehabiliterende tilgang på hospice betyder, at patient og pårørende støttes i at udfolde og dele livet til det sidste, selvom patientens kræfter bliver færre.

Samværrets karakter kan ændre sig uden at nærværet går tabt.